

עוד

ולפי האמור יובן שפיר שרב המנונא זוטא לא מעציב קא עציב להו אלא אדרבה עורר לבם לשמחה של נשואין דמחמת דווי לן דמיתנא יש לן לשמוח בשמחה של מצוה זו, ואמרי ל'י רבנו אנן מה נעני בחרך א"ל הי תורה והי מצוה דמגנו עלן, והיינו לא די שנשואין הם שלימות ונצחיות האדם בעוה"ז אלא אף לעולם העליון נמצאת בו שלימות. כי הי תורה והי מצוה דמגנו עלן וצריכין אנו להניח זרע עובדי ה' שיהי לנו מהם סיוע בעולם העליון, ובוה יש לפרש הכתוב עת ספור זעת רקוד, דמשום שיש עת ספור נמשך ממנו עת רקוד:

והנה כ"ק אבי אדומי"ר זצלה"ה הגיד בשם רבו אדומי"ר הרי"ם זצלה"ה מגור שהא דבשבת צריך שיהי כל מלאכתך עשוי היינו אפי' במילי דשמאי עכ"ל, והפי' הוא שצריך כ"ק להיות בעונג ובהגבחה לבו בדרכי הש"י לומר מי לי בשמים ועמך לא חפצתי בארץ עד שאין חסר לו שום דבר, ובודאי לאו כל מוחא סביל דא אלא לשירידי' אשר ה' קורא, ושלוח נאמר עולמך תראה בחיך ושובת הוא מעין עוה"ב. ולפי"ז מובן שלקדושים האלו מקוים הכתוב ברכת ה' היא תעשיר ולא יוסיף עצב עמה שוב אין ענין לשמחת נשואין בשבת, ודברי כ"ק זקני זצלה"ה ראיין למי שאמר:

אין לו ענין, [אין לו ענין]

נשט קיין פנים וכו' דקדק לומר "ביי מרי", מכל דלשאר כל עמא יש לה פנים ופנים: אך להבין הענין מה נשתנו יחדי סגולה מכל שאר עמא קדישא, יש להקדים מאמר הש"ס ברכות (ל"א) אמרו ל'י רבנו לרב תמנונא זוטא בהלולא דמר ברי' דרבינא לשירי לן מר, אמר להו ווי לן דמיתנן ווי לן דמיתנן, אמרי ל'י אנן מה נעני בחרך א"ל הי תורה והי מצוה דמגנו עלן, והדבר יפלא שלשמוח בשמחה של מצוה בעו מיני' הוא עציב קמעציב לה, וכי לית ל'י דמצוה לשמח חתן וכלה, ועוד דמקרא מלא הוא בקהלת (ג' ד') עת רקוד ובתרגום עידן בחר לספוא בהלולא וכן פירש"י בחתנים וכלות. אך יש לפרש, דהנה יש לומר דענין שמחת נשואין הוא משום דהתקין לו ממנו בנין עדי עד וזרעו מתחס אחרי' וכל המניח בן כמותו כאלו לא מת, והוא ממש היפוך ענין אבילות ר"ל, שזה מחמת העדר מן העוה"ז וזה מחמת קיום נצחי בעוה"ז, והנה אמרו ז"ל אלמלא חטאו בעגל לא הוו מייתי' ובש"ס ע"ז (ה'). בעי למימר דלא היו מולדי' וחד טעמא הוא עפי' דברי הילקוט (ח"ב ר' ע"ח) אמרה חנה לפני הקב"ה יש צבא למעלה יש צבא למטה של מעלה לא פרים ורבים ולא מתים של מטה פרים ורבים ומתים וכו', וע"כ כיון דלא הו מייתי' לא הו נמי מולדי', ואף לפי מה דמסיק הש"ס שם אנו כמי שלא באנו לעולם, מ"מ השמחה של נשואין היא רק משום שאדם מעותד להיות נעדר מעוה"ז, והש"י התקין לו ממנו בנין עדי עד, ואלמלא מה שהוא מעותד להיות נעדר מעוה"ז לא היתה כ"ק שמחה:

כ"ק אבי אדומי"ר זצלה"ה הגיד בשם זקני אדומי"ר זצלה"ה מקאצק בשבת של נשואין שאין להסעודה אצלו פנים של סעודת נשואין וחייב אדם לומר כלשון רבו וכן אמר בל"א "עס האט ביי מיר גאר נישט קיין פנים פון קיין סעודת נשואין". והדברים סתומים וחתומים, ולכאורה אדרבה דמבואר בפוסקים דבשבת אין צריכין לפנים חדשות. אך מצאתי ראיתי מבואר בש"ס פסחים (ק"א) דר' הונא קדיש ואחצקרא ל'י שרגא ועיילי ל'י למאני' לבי גנני' דרבה ברי' דהוה שרגא וקדיש וטענים, ומשמע דבלא"ה הי' רב הונא מקדיש ואוכל בביתו ולא הי' כלל בסעודה, ולא עוד אלא שגראה שגם אחר שקדיש בני גננא וטעים חזר לביתו לאכול הסעודה ולא בכי' גננא. והרי מצינו בתנאים הראשונים שהיו מתעסקים בסעודת נשואין של בנינים בש"ס כריתות (ט"ז) ר"ג הלך לאטילין של עמאום ליכח בהמה למשחה בנו, ובש"ס קדושין (ל"ב:) שהיו מסוכין בבית משחה בנו של ר"ג והי' ר"ג עומד ומשקה עליהם, ולמה לא סעד ר"ה במשחה בנו, אלא ודאי דבשבת שאני, וכדברי זקני זצלה"ה. ומ"מ בודאי אין זה אלא לגדולים וקדושים, אבל לשאר עמא בודאי גם בשבת נוהגת סעודת נשואין ואדרבה אינן צריכין לפנים חדשות וכו', וממקומו הוא מוכרע שר"ה עיילי ל'י למאני' לבי גננא דרבה ברי' דהיו שם גרות דולקין בבית המשחה כמו שפירש הרשב"ם שם, הרי שהיתה משחה של נשואין גם בשבת, ואך יחיד סגולה לא היו נוהגין בשבת להשתתף במשחה נשואין, וכדקדוק הלשון של כ"ק זקני זצלה"ה "עס האט ביי מיר גאר